

Romano hangos

15re

ROMSKÝ HLAS – ČTRNÁCTIDENÍK ROMŮ V ČESKÉ REPUBLICE

ROČNÍK 19 • ČÍSLO 3 • VYŠLO 5. KVĚTNA 2017

zprávy

BRNO – V divadle Polárka byla uvedena 8. dubna premiéra hry Naše třída v režii Břetislava Rychlíka podle předlohy Tadeusze Slobodzianeka. Hra pojednává o pogromu v polském městečku Jewabném. 10. července 1941 zde zemřeli židovští občané. Původní tvrzení, že zločin spáchali příslušníci hitlerovského četnictva, bylo po letech popřeno a odhaleno jako lež. Zločin spáchali místní sedláci, dobří křesťané, kteří během jediného dne a noci kameny a klacky brutálně utloukli svoje židovské sousedy. Starce, ženy a děti upálili ve stodole.

PRAHA – Cenu Františka Kriegla, udělovanou Nadací Charty 77 za projev občanské statečnosti, dostane letos v květnu rapper a zpěvák Radek Banga. Při udělování ceny Českých slavíků odešel a pískal na protest při oceňování skupiny Ortel. Ten si vypískání zasloužil za

Pokračování na str. 2

Byl První máj, byl nácků čas

foto: Sabir Agalarov

z obsahu

Téma čísla:

Původ Romů

strana 3, 4 a 7

Nová romská stipendia

strana 2

Tajemné perly

Povídka Veroniky Kačové

strana 6

Dobrou brněnskou tradicí je, že každý rok na Prvního máje se v Brně na Náměstí svobody schází mezinárodní skupina neonacistů. Ani letošní rok nebyl výjimkou a brněnské májové volno se naplnilo atmosférou místy hravých, místy ale i vyhrocených konfliktů. Kdo proti komu? Na jedné straně neonácko-

vé a členové dělnické strany, kteří svůj sraz řádně oznámili na radnici a na druhé straně skupina Brno blokuje doplněná dalšími členy antifašistických subkultur. Odpurci neonacistů letos zvolili hravou taktiku odporu. Tupý dav neonacistických vlajkonošů se doslova rozpustil v hravě uměleckých scénkách,

asertivním bubnování složitých afrických rytmů a v cyklistickém happeningu.

Roh ulic Cejl a Koliště bránila skupina Romů a několik policijních dodávek. Olašští i slovenští Romové obývající tzv. brněnský Bronx se neonacistů nezalekli a byli připraveni na případné ne-

bezpečí. Vzhledem k tomu, jaké nálady šíří ve společnosti jeden z nejvyšších představitelů země, její prezident, a další populisté, dalo se očekávat, že neonacistů bude v Brně víc a budou mít víc sebevědomí. Opak ale byl pravdou.

Pokračování na str. 5

Romský problém je velká časovaná bomba

V roce 2018 se v České republice odehrají druhé přímé volby prezidenta. Jedním z kandidátů je i herec, antropolog a v minulosti úspěšný podnikatel, zakladatel společnosti Fortuna, Michal Horáček. Tento muž navštívil jihomoravskou metropoli, kde se setkal nejen s podnikatelskou veřejností, ale například i s lidmi bez domova.

Bystrý, dobře upravený a inteligentní muž v černém obleku působí na okolí přátelsky a vzdělaně. „Rozhodl jsem se kandidovat na prezidenta republiky, protože na takto symbolicky důležité funkci nemůže nadále být současný prezident Miloš Zeman,” řekl exkluzivně pro Romano hangos Michal Horáček. Michal Horáček je básník a novinář. Ještě za totality přispíval do zahraničních časopisů příspěvky o koních a dostizích. Mluví plynule anglicky a italsky.

Všichni víme, že většina politiků v doprovodu kamer navštěvuje hospice a místa, kde žijí sociálně slabí občané nebo bezdomovci. Je to starý způsob, jak vyvolat sympatie u milosrdné části populace a získávat hlasy těch, které navštěvují. Pan Horáček ale působí trochu jinak, působí jako člověk, který má soucit a uvědomuje si, že lidský osud je často nepředvídatelný. „V případě, že volby vyhraji, chci být prezidentem, který naši zemi nebude rozdělovat. Neříkam, že chci být tím, který ji bude beze zbytku spojovat, ale nechci ji uměle rozdělovat tak, jak to dělá současný prezident,” dodal Michal Horáček.

Na otázku, jak by řešil problém Romů v České republice, jakou formuli by použil k tomu, aby se Romové efektivně zapojili do společnosti, řekl:

Pokračování na str. 4

zprávy

Dokončení ze str. 1

prosazování xenofobních názorů ve svých písních i za hudební impotenci a brutální znásilňování češtiny ve svých textech.

BRNO – Už téměř dva roky se snaží zástupci brněnských Romů vzdát poctu vynikajícímu muzikantovi a pedagogovi Eugenu Horváthovi. Chtějí, aby po něm nesl název současný park Hvězdička mezi Francouzskou a Bratislavskou ulicí, poblíž místa, kde sídlí i centrum Drom. Eugen Horváth zemřel 10. října v roce 2014. Byla mu rovněž udělena cena Muzea romské kultury za oddanost romské kultuře a péči o hudební tradice Romů. Žádost mají projednávat radní městské části Brno-střed, jejich návrh by měl jít do zastupitelstva a posléze na Magistrát města Brna. Zatím se nic neděje.

LETY U PÍSKU – Ministr Jan Chvojka sdělil v televizi Prima, že vepřín v Letech by mohla vláda vykoupit letos v červnu. V květnu by mohlo proběhnout jednání s majitelem vepřína, který je nakloněn prodeji. Podmínkou pro jednání je znalecký posudek, který zajišťuje ministerstvo kultury. V něm má být stanovena hodnota pozemků, staveb i technického vybavení. Posudek by měl být hotov do 20. dubna.

Dne 13. května zde proběhne, jako každý rok, pietní akt. Pozvání k účasti na něm najdete na jiném místě v tomto čísle.

PLZEŇ – Prezident Miloš Zeman naznačil, že by mohl udělit milost Jiřímu Kajínkovi při návštěvě Středočeského kraje. Jediný přeživší svědek osudné střelby v plzeňských borských serpentínách, Vojtěch Pokoš, ani po 24 letech nezměnil svůj názor na to, kdo tehdy zastřelil jeho bratra Juliána a podnikatele Štefana Jandu.

„Vím, kdo střílel. Byl to Kajínek. Jenže já jsem Cikán a recidivista, takže podle všech lžu,“ řekl v telefonickém hovoru redaktorovi Práva letos počátkem dubna. Jako jediný tehdy Pokoš střelbu přežil. Nyní se cítí být ohrožený, stejně jako celá jeho rodina. Proto se před několika lety odstěhoval z Plzně do Rakouska, kde nyní žije. Případnou milost pro Kajínka označil za tanec na hrobě bratra Juliána a dalších obětí.

Dosti groteskní představa toho, kdo by ten tanec tančil, když uvážíme, jaké limity mají pohybové schopnosti Miloše Zemana.

„Už chápu, jak se cítí člověk, který je odlišný“

Dne 20. dubna 2017 proběhlo setkání na jihlavské ZŠ Havlíčkova s Mgr. Monikou Mihaličkovou. Seminář pro žáky páté třídy se konal v rámci projektu Společně a úspěšně v Jihlavě, ve spolupráci s organizací Romea o.p.s. Navazoval na úspěšnou aktivitu Romský mentor, která představuje žákům významné Romy a jejich profese.

Mgr. Monika Mihaličková vystudovala psychologii na Masarykově univerzitě v Brně, poté působila jako místopředsedkyně Meziresortní komise pro záležitosti romské komunity při Úřadu vlády ČR.

Od roku 1998 do roku 2002 zasedala jako jediná zástupkyně romské menšiny v poslanecké sněmovně, do které byla zvolena za Unii svobody. V dnešní době se věnuje lektorství, koučinku a osobnostnímu rozvoji. Působí také jako fundraiserka v rámci projektu organizace ROMEA Romská stipendia, který podporuje romské studenty středních a vysokých škol. Pochází z významné romské rodiny, její matka byla učitelkou, otec Gejza Horváth je hudebník a autor knížek. Bratr Vladimír je kardiochirurg, jeho manželka Jana Horváthová je ředitelkou Muzea romské kultury.

Seminář začal hrou, jejíž cílem bylo ukázat dětem, jaké to je být sociálně vyloučený. Lektorka nalepila dětem na čela nálepky různých barev. Děti pak měly za úkol se beze slov, jen s pomocí posunků a spolupráce s ostatními, rozdělit do skupin podle toho, jakou barvu měly jejich nálepky. Vytvořily se tak tři hlavní skupiny, přičemž několik dětí zjistilo, že se nemají kam zařadit. Začleněné i vyloučené děti pak měly za úkol vyjádřit své pocity a navrhnout, jak by samy tuto situaci chtěly změnit. Děti z větších skupinek nabídly osamoceným dětem, že se k nim mohou přidat.

V druhé části se lektorka ptala dětí, zda znají nějaké Romy, zda mezi nimi mají kamarády a zda někdy byly u nějaké romské rodiny na návštěvě. Děti pak vyjadřovaly své představy o tom, jak takový typický Rom vypadá, jaké má vlastnosti, jak se chová nebo kde pracuje. Na to navázala prezentace, která představila různé slavné Romy a jejich profese. Byli mezi nimi například zpěvačka a tvář reklamní kampaně výrobce mobilních telefonů Monika Bagárová, televizní reportér a moderátor Richard Samko, zpěvák Jan Bendig, nadějný a úspěšný hokejista Dominik Lakatoš, herec, zpěvák a tanečník Jan Cina nebo světoznámý zpěvák Gogol Bordello. Zmíněny byly i další osobnosti jako například kardiochirurg Vladimír Horváth.

Na závěr děti dostaly časopisy Romano voďori (časopis pro multikulturní mládež, psaný samotnými dětmi) a Romano voďi, který mimo jiné představuje různé romské osobnosti. V rámci shrnutí semináře se lektorka dětí ptala, co si z dnešního dne odnesly. Nejčastější odpovědi bylo: „Už chápu, jak se cítí člověk, který je odlišný.“

Martin Kavúr, terénní pracovník zapojený do projektu Společně a úspěšně v Jihlavě, k semináři řekl: „Potěšilo mě, že děti program bavil a aktivně se zapojovaly do všech jeho součástí. Ukázaly, že jsou schopny mezi sebou spolupracovat a že jsou ochotny pomoci kamarádovi, který během hry zůstal osamocen. Když popisovaly své představy o Romech, neobjevovaly se mezi nimi tradiční předsudky, hodně z nich mělo mezi Romy kamarády a věděly, jaké profese vykonávají jejich rodiče. Děti si také slíbily, že až budou jako dospělí vlastnit například kavárnu, budou v ní obsluhovat všechny slušné zákazníky bez ohledu na barvu pleti. Z toho jsem měl velkou radost.“

Radka Běhalová

Změňme to u voleb 2017!

V tomto čísle Romano hangos nahlas uvažují o pozici politických stran a jak je můžeme vnímat půl roku před nadcházejícími volbami do sněmovny Parlamentu ČR. Snažím se posuzovat to, jakým způsobem zmíněná politická strana může posloužit programu naplňování integrace Romů do společnosti. To budiž pro nás hlavním kritériem. A ovšem také, jak taková strana naplňuje úsilí o funkční demokracii, nastoupenou a přislíbenou při sametové revoluci a směřování k Evropě, západnímu křesťanství a úsilí o kultivovanou společnost.

Začneme ČSSD. Právě v tomto čase se dostává do nejhlubší krize. Spousta členů ji opouští, dokonce i někteří její politici ve vysokém postavení. Všiml jsem si jejich argumentů. Říkají, že nechťejí být ve straně, kde je v čele mnoho sporných osobností, které neskýtají důvěru pro upřímné usilování o prospěch občanů, zatímco vynikly spíše úsilím o vlastní prospěch. Několik selhání v minulosti i rozpolcenost v tom, jakým směrem má naše země kráčet, bere Sociální demokracii sílu a důvěryhodnost. Volby budou probíhat také v součinnosti s prezidentskou kampaní, a koho v ní budou strany podporovat. Spousta členů této strany koketuje s podporou Miloše Zemana, o kterém jsme si řekli, že zrovna přítelem Romů není, stejně tak jako nastolených programů ve vzdělávání, bytové politice a sociálním začleňování, nehledě na jeho přátelství s ruskými oligarchy a servilitu vůči Číně. Přese všechno sociální úsilí Sociální demokracii tyto zahanbuji kroky nelze odpouštět.

Hnutí ANO v čele s jedinou výraznou figurou v podobě Andreje Babiše neskýtá důvěryhodnost rovněž ani v nejmenším. Bohužel asi volby vyhraje. Už pro nechutný výrok Andreje Babiše o Letském táboře, že byl místem, kde se shromažďovali nezaměstnané romské živly, ho nelze pokládat za přijatelného pro podporu od těch, kteří se cítí být Romy.

Není také žádným tajemstvím, že Andrej Babiš tvoří s Milošem

Generální ředitel společnosti Agrofert Holding Andrej Babiš s premiérem Milošem Zemanem po slavnostním podpisu smlouvy o prodeji 63 procentního státního podílu ve společnosti Unipetrol Agrofert. **foto: ČTK**

Zemanem tandem, který se dokáže vzájemně podpořit i v mnoha nekalých věcech, jak je možno usuzovat i z minulých jejich kroků.

Dvě strany se dokázaly za dobu své činnosti ubránit nekalým krokům: Lidovci a TOP 09. Není také známo, že by nepodporovaly programy svědčící emancipaci Romů. Proti jejich přijetí a podpoře nemám v této době nic.

Objevuje se ještě jedna strana, která má šanci se dostat do Sněmovny. Jsou ji Piráti. Ty bych také klidně volil. Jejich směřování je shodné s tím, oč usilují demokraté nebo lidé usilující o rovnost a emancipaci Romů. Tuto stranu bych klidně podpořil.

Pro úplnost ještě zmínka o ODS. Je to silně pravicová strana, což by nutně nemuselo vadit, ale je to také strana, ve které převládají principy, které nepřispívají k podpoře menšin a jejich programu. Silné postavení v ní zaujímá právě nyní Klaus junior, který úplně „zvůli“, abych tak přesněji vystihl jeho názory. V oblasti vzdělávání, kde je nejvyšším rádcem této strany, popírá inkluzi ve školství, a tím ovšem i rovnost, což je základní princip demokracie. Pro Romy je tahle strana ve volbách nepřijatelná. Zmínil jsem se pouze o stranách, které na poli-

tické mapě ČR figurují, a které je možno považovat za demokratické. Nepřijatelné jsou strany s nacionálním akcentem.

Ještě zbývá KSČ. Je to strana, která se nedokázala odpreparovat od své temné minulosti. Proto je nepřijatelná pro každého demokrata. Ještě důležitější pro úvahu o možnosti její volby je fakt, že tato strana hraje pohodlnou roli těch, kteří za nic nezodpovídají a přidávají se tam, kde se jim skýtá nějaká výhoda, a tím mohou politiku dosti silně ovlivňovat. Charakterizoval bych ji jako rozevlátou stranu nepřijatelných principů, a tím i značně nedůvěryhodnou pro jakoukoliv přízeň. A to i bez ohledu na hloupé a dosti často se objevující názory některých Romů: „Za komunistů bylo lépe!“ Hloupější a nebezpečnější názor jsem zatím nepoznal.

Nemusíte mi dávat za pravdu, hlavně běžte volit a před tím vezměte rozum do hrsti.

Příště si dovolím vyslovit několik názorů k volbě prezidenta republiky. To je také důležitá figura na politickém nebi ČR. Podle Ústavy nemá žádnou skutečnou pravomoc. Avšak díky servilitě a nezodpovědnosti mnoha našich politiků, hraje neformální a důležitou roli i na této scéně. **Karel Holomek**

Romští vysokoškoláci mohou opět žádat o stipendium

ve studiu více než 10 000 studentům z 16 států. Každý rok fond rozdělí na 1500 stipendií ve výši 40 000 000 Kč.

V České republice bylo od roku 2010 do roku 2017 uděleno přibližně 366 stipendií romským vysokoškolákům v hodnotě osm a půl miliónu korun.

„Tato čísla boří mýty o tom, že se Romové nechťejí vzdělávat a jasné ukazují, že investice do vzdělání je ta nejlepší investice. I díky podpoře REF počet vysokoškolsky vzdělaných Romů neustále roste, z čehož profitují jak Romové, tak celá společnost,“ potvrzuje pozitivní trend Yveta Kenety, koordinátorka programu pro Českou republiku.

Vzhledem k nižšímu počtu Romů tvoří Česká republika jen malou část tohoto čísla, v akademickém roce 2016/2017 o stipendia zažádalo 55 studentů. Z nich podmínky splnilo 43 studentů a stipendium získalo 35 romských vysokoškoláků, kterým REF vyplatil stipendium v celkové výši převyšující milión korun.

Z genderového hlediska žádá o stipendium více žen než mužů a větší podíl tvoří bakalářské studium, menší magisterské studium, jedna studentka studuje doktorandské studium. Časté obory, které studenti studují, jsou tradičně učitel-ské obory, sociální práce, historie, právo, mezinárodní vztahy, politologie, ekonomie, cizí jazyky, lékařské obory či architektura.

Více než polovinu tvoří studenti dálkového studia, což svědčí o snaze Romů se vzdělávat i během zaměstnání a ve vyšším věku.

Asi 30 procent stipendistů nedokončí nebo odloží svá studia, což je číslo srovnatelné se studenty většinové společnosti (dle studie OECD z roku 2011, 72 procent českých studentů dokončí terciální vzdělávání).

Více informací o programu podpory romských studentů s cílem zvýšit vzdělanost a úspěšnou integraci Romů je možno získat na stránkách: www.romaeducationfund.hu a www.romskastipendia.cz. **Yveta Kenety**

Anketní otázka

Odkud se já cítím, že pocházím? Minorita Romů je přesvědčená, že pochází z Izraele. Většina odborné a široké veřejnosti ale hovoří o indickém původu. Co si o tom myslíme my v Romanohangos?

Michal Šamko,
ČR – Zruč nad Sázavou

Někteří Romové rozleptávají naši historii, kulturu a především poskytují Romům i ostatním lidem všeobecně falešné informace. Například Věra Medzanská tvrdí, že jsme Izraelité. Mnoho Romů tomu podléhá a zavrhuje svoji romskou národnost. Medzanská je svým přesvědčením už zfanatizovaná a má mnoho romských přátel, kteří tomu také uvěřili. Dále Medzanská tvrdí, že Izrael poskytne, či dokonce vrátí Romům jejich zem. To vše jsou jen její smyšlené informace. Tato žena předkládá Romům i to, že ti Romové, kteří se přihlásí k židovské národnosti, získají ještě i velké finanční odškodnění. Jsou to velice nebezpečné dezinformace, které nás mohou poškodit. Mnozí i z řad majority mohou toho využít a vytvářet na nás nátlak, abychom se vrátili zpět do Izraele. Romové, naše zem je celý svět a není důležité, kde jsme byli před 2500 lety. Teď by mělo být naší prioritou vytvořit pro nás lepší podmínky v zemi, ve které se cítíme doma. Tudiž vždy zvažte, čím a kým se necháte zlákat, a komu tak uškodíte.

Věra Medzanská, ČR – Praha

Co se týče židovského původu Romů, tak mnoho z nich už má hotové DNA, které jim potvrdilo, že je židovské. My, co už víme, že jsme Izraelité, tak klidně ukážeme naše testy DNA celému světu. Myslíte si, co chcete, ale my důkazy už máme. Ono těch Romů se může odstěhovat do Izraele více. Pomohla jsem Romům dost, dala jsem jim důkazy, za které mi poděkovali! Romové jsou Izraelité, Samaritáni, potomci Abrahama a Jákoba, ať se vám to líbí nebo ne.

Irma Čonková,
Kanada – Hamilton (Ontario)

Jak mi pomůže zjistit moje DNA, že moji předci přišli z Izraele? Hlasatelé „izraelské verze“ si myslí, že pokud budu odpad společnosti, a budu prohlašovat, že mám židovský původ, že mi budou všude, kam přijdu, nahovát červený koberec? Já jsem především člověk a nezáleží, co říká o mně moje DNA. Záleží na tom, jaký život žiji a jak vychovávám své děti. Vážení hlasatelé „izraelské verze“ romského původu! Vaše bádání a teorie se zvrtny v nebezpečné a výsměšné podsouvání hlouposti. Dle mého, potřebujete odbornou péči, protože každým rokem je vaše chování horší a horší. Pokud někdo nepřistoupí na vaši teorii, tak se měníte v desetihlavou příšeru a urážíte Romy. Pokud jste zjistili, že vaše DNA se shoduje s židovskou DNA, tak ok, ale přestaňte nás fanatizovat a nutit svoji teorii všem Romům.

Michal Miko, ČR – Praha

Například Romka Věra Medzanská tvrdí, že si nechala udělat testy DNA a podle nich má židovský původ. No dobře, já ale nechápu, proč ta paní už dávno není v Izraeli. Proč tady neustále otravuje všem Romům život. Však DNA můžeme mít jakoukoliv, ale vše má své meze. Ta paní otravuje Romy už dlouho a je proti všemu a všem. Zajímalo by mne, proč tedy ta její teorie není diskutována ve vědeckých a antropologických institutech. Proč se ještě k tomu nevyjádřili samotní Izraelci?

Jan Cverčko, ČR – Liberec

Paní Medzanská, vy jste velkou hrozbou nejen pro Romy, ale i pro Židy. Nechte ty dva národy na pokoji. Nikdo Vám nebrání, abyste byla Židovkou, ale přestaňte podsouvat své konspirační teorie Romům. Každý ať je tím, kým se cítí a čemu věří. Ale není na Vás, abyste nám násilně v hádkách podsouvala, že jsme Židé. Nechte Romy na pokoji. Prdlačku víte a troubíte nesmysly. Dle mého, měla byste být léčena. Bohužel, je to má domněnka a sleduji Vás již delší dobu.

Alena Gronziková, ČR – Břeclav

My věrní Bohu a jeho poselství zůstaneme. Pro mě je důležitá zem, v níž jsem se narodila, kde mám kořeny, rodinu a vše, co mám ráda. A o to, aby se Romové měli líp, otevřeli hlavy a srdce, budu usilovat ne tím, že budu utíkat tam, kde mě nechťjí vůbec. Věro, s Vámi se nedá diskutovat ani Vám oponovat. Jste prostě posedlá tím, že jste Židovka. Nerozumím tomu, proč ostatním Romům neukážete, že jste byla Izraelity přijata. Já jsem byla na návštěvě v Izraeli a zcela určitě to není tak jednoduché, jak Vy sama popisujete. I tam Romové zápasí o holý život a o přijetí do společnosti. Není to o tom, jaké máme či nemáme DNA, je to o osudu, který pro nás Bůh vyvolil. Proto je jedno, na jakém kousku této planety budeme žít.

Stefan Pongo, Anglie – Manchester

Já jsem studoval etnografii a mohu vám v klidu sdělit, že dodnes nevím prakticky nic přesného o původu Romů. Jen vím, že tzv. původ z Indie je jen výplod maďarského lingvisty z 19. století na zakázku Pangermánské a židovské obce v Budíně. Paní Věra Medzanská mě zaujala, s jakou vervou se pouští do objasnění našeho původu za pomoci DNA. Vše by bylo v pořádku do té doby, než zaujala postoj neúprosného verbíře. Její přesvědčování někdy hraničilo s drzostí a neomaleností. Mne nazvala falešným a neuctivým Romem za to, že nejvím zájem se navrátit do své pravlasti Izraele.

Jannete Hubková, SR – Bratislava

Ono tu v podstate nejde o to, aby sme riešili, odkiaľ pochádzame. Tito ľudia majú mindráky z toho, že sú vlastne Romáci. Keď chcú byť ale Židia, nech sa im ľúbi, len nech to nevnučujú iným.

Eliška Smrtová, ČR – Klášterec nad Ohří

I já jsem měla s paní Věrou diskusi o Izraeli, který jsem navštívila. A rovněž jsem jí doporučila, ať se odstěhuje. Ale ono to není vůbec jednoduché a hlavně, nikdo tam o Romy nestojí. Paní vůbec neví, co zde hlásá za neskutečné hlouposti. Vůbec jí neberu její názor, její přesvědčení, ale nemůže ho diktovat ostatním a být neskutečně hrubá a drzá za jiný názor. Bohužel, svým chováním spíše ukazuje, jak nebezpečná a nedůvěryhodná je osoba.

Magdalena Gáborová, ČR – Pardubice

Paní Medzanské jsem již vysvětlovala, aby nechala náš romský národ na pokoji. My za to nemůžeme, že její prababička si odskočila s nějakým gadžem, a pak se jí narodily světlé a modrooké děti. Ona a její bratr si nechali udělat testy DNA, a já se ani nedivím, že jim prokázali židovský původ. To ale neznamená, že se to týká všech Romů. Amen sam Roma (my jsme Romové) a žádné židovské zákony nedodržujeme. A hlavně, my Romové jsme nikdy žádnému národu nevyhlásili válku.

Petra Gelbart, USA – New York

Tyto konspirační teorie mi připomínají Trumpa. Bohužel v době internetu se stalo normálním, že každý může napsat, co chce. Ať je to sebevětší blbost, lidé tomu uvěří, místo aby se drželi věrohodných zdrojů. Hahaha, já mám taky příbuzné v USA – rodiče, manžela, děti... dokonce i sebe. A sakra, mám k těm Židům tak blízko, když manžel je Žid... dokonce moje máma je z 1/8 Židovka. A já furt nejsem Židovka, to je směla. Asi bych si měla nechat udělat DNA, abych se konečně mohla přidat k Izraelitům.

Připravil Gejza Horváth

komentář

O romské identitě

KAREL HOLOMEK

Je nepochybné, že vnímat svoji identitu, tedy někam patřit či uchovat si vědomost o svých kořenech a svých předcích, je věcí soukromou, stejně tak jako odmítat tohle vše a uchovávat si třeba postoj někoho, kdo stojí mimo všechny skupiny. Nepatřit nikam a mít postoj zcela lhostejný k nějaké skupině, považuji za dosti odvážný a odtažitý a nedovedu si nikoho takového ani dost dobře představit. Přesto takoví lidé jsou. Je to pravděpodobně to nejhorší, co je mohlo postihnout.

Tímto úvodem jsem se chtěl podívat na pojem identity trochu jinak a trochu šířeji. Spěchám hned říci, že identitu romskou, vnímání svých kořenů a úctu ke svým romským předkům, považuji za zcela zásadní a rozhodující pro svůj život.

Romové v „naši“ krajině žijí již nejméně od 14. století a já o některých svých předcích vím, že se tu pohybovali již ve století osmnáctém a nepochybně již dávno dříve. Prožívali život těžký a jen stěží bychom se mohli domnívat, že měli nějaký přátelský postoj k okolní společnosti a lidem v ní. Až do skončení 2. světové války to byl postoj často lhostejný, pokud ne přímo nepřátelský. Mnoho konkrétních událostí to dosvědčuje, naposledy snad nejvíce romský holocaust. Romové opravdu do té doby neměli žádný důvod se nějak, alespoň v zásadních rysech, s širší společností identifikovat.

Za časů komunistické autokracie, příznějme, postoj vůči Romům doznal velké změny. Nechci zabíhat do podrobností. Těch úskalí ve vztazích mezi Romy a společností bylo ještě mnoho.

Po změně režimu a úsilí o budování demokracie došlo ke změně v tomto směru zcela zásadní. Úskalí tu zůstává stále plno. Ale něco je zásadně změněno: veřejně i zákony je deklarována rovnost občanů, obhajoba lidských práv, ochrana každého občana státem a jistá úroveň solidarity s těmi, kteří se nachází v nehorším postavení. Otázka zní, jak se za této situace mají Romové chovat a zda by se nějak měli identifikovat se státem a společností, která jim tyto záruky poskytuje?

Domnívám se, že důsledné pojetí „národní identity“ zahrnuje všechny kulturní entity, které se podílely na vzniku česko-slovenského kulturně politického kontextu. Takové pojetí „národní identity“ zahrnuje i Romy a jiné menšiny, které dlouhodobě žijí v našich krajinách.

Přiznám se, že s tímto názorem jsem se setkal při četbě knihy Česká cikánská rapsodie historika Jana Tesaře. Líčí v ní životní osudy Josefa Serinka, Roma, který proslul jako partyzánský velitel na Vysočině. To byl člověk, který nepochybně vnímal vedle své romské identity ještě tu takzvanou identitu národní a pro její ochranu neváhal i nasazovat svůj život.

Jeho život i úsilí by mohly sloužit jako příklad pro mnohé naše současné Romy a Romky, jak pojmát svoji identitu a jak se angažovat občansky ve státě, ve kterém žijí a ve kterém se pohybovali a žili již jejich předkové.

A ve kterém je i na nich, jak dosáhnou svého vzestupu a zajistí ho i pro své děti. Jiná cesta k takovému výsledku neexistuje. Spoléhat ve všem všude jen na stát, jak se mnohdy děje, je cesta, která nikam nevede.

Společnost je taková, jak se chová ke svým nejslabším

Michal Horáček při příležitosti své návštěvy Brna rozdával jídlo bezdomovcům. „Michal Horáček rozdával jídlo stejně jako každý jiný politik před ním, ale zároveň trochu jinak. Pocítili jsme jeho dobré srdce, které je v očích, gestech a v smíchu,“ povyprávěl své pocity ze setkání s prezidentským kandidátem jeden z těch, kdo se ocitli na ulici.

„Je tu hodně lidských osudů a je důležité se s nimi osobně seznámit. Jsem rád, že jsem se mohl zúčastnit této akce Spolku křesťanské pomoci Bučovice,“ řekl Michal Horáček, který akci sám i sponzoroval. „Opakovaně říkám, že úroveň společnosti se pozná podle toho, jak se dokáže chovat k těm nejslabším a nejzranitelnějším,“ dodal kandidát na prezidenta Michal Horáček.

text a foto: Jiří Salík Sláma

Chcete přispívat na naše anketní stránky?

Ozvěte se šéfredaktorovi na romanohangos@gmail.com

Vakeras romanes

Khatar sam, Romale?
Vareko phenel, hoj pal o Izrael.
Kajča oda nane čačipen.
Ta kharar sam čačes?
Pal e India.
Amari čhib hin pal o sanskrt.
Oda phurikaŋi čhib indiakeri.
Upre avile o godʼaver nipi imar čirla.
E Milena Hübschmannovo phenelas, hoj ha.

Na sam bibolde.
Sam Roma.
phurikano nipos
Hin amen phurikaŋi kultura.
amari čhib
Romipen – oda nekkučeder, so amenge ačhiŋa.

Lʼikeras les.
Bararas les.
Oda amaro dživipen.
Opre Roma!

Odkud pocházíme, Romové?
Někdo tvrdí, že jsme z Izraele.
Jenže to není pravda.
Tak odkud jsme opravdu?
Z Indie.
Náš jazyk je příbuzný se sanskrtem.
To je starodávný indický jazyk.
Na to přišli vědci již dávno.
Milena Hübschmannová říkala, že je to tak.
Nejsme Židé.
Jsme Romové.
starodávný národ
Máme starobyrou kulturu.
náš jazyk
Romství je to nejcennější, co nám zůstalo.
Udržujeme jej.
Obohacujeme jej.
To je náš život.
Vzhůru Romové!
Jan Horváth

Pocházíme z Indie

Jsme svědky mnoha úvah, odkud vlastně pocházíme. Na internetu je dost lidí, kteří tvrdí, aniž by měli věrohodné informace, že náš národ pochází z Izraele. Je to čirý nesmysl. Vědci již v osmnáctém století díky porovnání našeho jazyka z indickým přišli na to, že jsme z Indie. Je to dokázaný fakt. Hypotéza, že jsme vlastně Židé, je nevěrohodná, ale mnozí lidé tomu uvěřili.

Se Židy máme jedno společné – osud za holocaustu. Stejně jako oni, trpěli i Romové za svůj původ a rasu. Miliony Židů i mnoho tisíc našich lidí zahynulo v koncentračních táborech hitlerovského Německa, to je dokázaná pravda. Židé v minulosti byli vždy zdatnými obchodníky, měli kapitál a dosud mají. A co my?

Vlastnili někdy Romové banky, továrny a statky? Byli vyháněni, jen co se objevili. Před dvěma stovkami lety nebyl zločin zabít jakéhokoliv Roma, panovníci zakazovali Romům přístup na svá území, stříleli je a likvidovali. Naši předkové sváděli svůj každodenní boj o holé přežití. Náš starobylý národ přežil tato utrpení a úskalí jen díky veliké touze po svobodě, po svém místě na slunci. Je to obdivuhodné, že to dokázali. Romové nikdy a nikomu nevyhlásili válku, nekořistili cizí území, neplenili a nezabíjeli. Není to v naší povaze.

Dodnes však čelíme mnoha protivenstvím osudu, bojujeme proti diskriminaci, rasismu a útlaku, chceme pro naše děti lepší budoucnost. Nemáme svůj vlastní stát, naši lidé žijí po celém světě, snad kromě Antarktidy. Náš domov je celá tato planeta.

Jsme Romové a budme na to hrdí.

Jan Horváth

Sam pal e India

But manuša akanake vakeren, hoj amen sam bibolde, pal o Izrael. Oda baro diliŋipen. Imar čirla o godʼaver manuša avile upre, hoj sam pal e India. Amari čhib džal andal e phurikaŋi indicko čhib. Oda čačipen. No but manuša paŋan, hoj sam bibolde.

Lenca amen hin jekh jekhetano – o holocaustos. Sar o bibolde the o Roma merenas andro dujto mariben, cerpinenas vaš peskero povodos. O bibolde sas mindig barvale, sas len love, barvalʼipen, so jekh aver. U so amen? So avile o Roma andre Evropa, ta len sako kamelas te murdarel. O thagara len tradenas het, iʼvinenas len, našavenas. Amare phure sako dʼives pes marenas vaš peskero than pro kham. Predžidʼile bare dukha, bokha. Savoro predžidʼile. O Roma ŋikaske na čorde e phuv, šoha pes na marenas, na murdarenas, oda amaro rat.

Dži adađives amen musaj pes te maras vaš amare čačipena, vaš feder dživipen amare čhavenge. Nane amen amaro them, amare nipi dživen pre cali luma. Amare kheriben hin odoj, kaj dživen o Roma.

Sam Roma u avas barikane, hoj sam Roma.

Jan Horváth

Vážení a ctění,

dovolujeme si Vás pozvat na pietní akt, který pořádáme 13. května 2017 jako obvykle na místě spojeném s tragickým osudem původních českých Romů a Sintů, obětí nacismu, v jehož rámci si připomeneme nezměrné utrpení milionů lidských bytostí.

Pro účastníky aktu organizujeme z Prahy do Letů a zpět autobusovou dopravu zdarma. Autobus bude jako obvykle přistaven před hlavní bránu autobusového nádraží Praha-Florenc, pod most magistrály, u konečné zastávky č. 133 a bude označen tabulkou Lety. Odjezd je v 10.00 hodin.

Zájemci si včas mohou rezervovat místa na e-mailu: ruzicka.vporh@seznam.cz, nebo telefonu: 603 247 617.

Z obce Lety na pohřebiště obětí je vybudována naučná stezka v délce 1,5 km, po které romské rodiny za asistence české protektorátní policie směřovali do KT Lety. Autobusy a osobní vozidla lze parkovat přímo v areálu KT Lety. Sanitární zařízení je v místě.

Budeme vděční za přeposlání pozvánky osobám, které máte ve svých adresářích. Těšíme se na Vaši účast.

Čeněk Růžicka

Romský problém je velká časovaná bomba

Dokončení ze str. 1

čenského dění, odpověděl takto: „Navštívil jsem Chomutov, Litvínov, Chanov a viděl jsem, že je tady velký problém na obou stranách. Většina Romů nepracuje. Když si představím, že jako mladý Rom se narodím do komunity, kde celá rodina nepracuje, bílí se na nás dívají přes prsty a když přicházím do první třídy v šesti letech, ostatní ve mě vidí zaostalého blbečka, který nezná stejné písničky a pohádky jako ostatní, tak je to strašně těžké! Romský problém je velká časová

vaná bomba. A pokud Romové nepřijmou za své, že musí spojit svůj osud s osudem zbytku společnosti, a naopak většina společnosti si neuvedomí, že Romové jsou její integrální součástí, tato bomba bouchne. Víím, že je to pro Romy těžké, ale snaha přináší plody. Sociální pracovnice a moje kamarádka Zdeňka Demeterová pracuje s dětmi tak, že jsou na základních školách na tom líp než ostatní. Znají písničky, znají pohádky, baví je číst a psát. Ne, že umí číst a psát, ale

baví je to! Vzdělání je klíč k úspěchu. Je to jediný klíč, který tady všichni máme, i Romové. Já jsem se rozhodl sponzorovat jednoho romského chlapečka, hradím mu veškeré výlohy spojené se vzděláním a tento kluk mi nedělá nic jiného než radost. Vzdělání a sebevědomí fungují jako klíč k normálnímu začlenění do společnosti a já se obávám, že to je jediný klíč, který Romové mohou a musí získat,” řekl exkluzivně pro Romano hangos Michal Horáček.

Prezident České republiky je osoba, která symbolicky reprezentuje náš stát. V současné době jej reprezentuje člověk, který to nemyslí s nikým jiným dobře než sám se sebou. Ani to ne. Člověk, který tolik pije a kouří, nemá úctu k vlastnímu tělu, a nemůže mít tedy ani úctu k ostatním. Miloš Zeman za čtyři roky svého působení ukázal, jak je možné společnost rozdělovat, kultivovat nenávist a nikomu nepomáhat. Miloš Zeman nám ukazuje mistrovské dílo ohavností a nepřiznů. Pojdme si v dalších volbách vybrat jiného prezidenta. Nikdo není dokonalý, ale je lepší nedokonalý prezident, který o svých nedokonalostech ví, než nafoukaný egoista, který si o sobě myslí, že je mistr světa. Nepodceňujte volby prezidenta České republiky a už teď se rozhodněte, kam chcete, aby naše země směřovala.

text a foto: Sabir Agalarov

Jsem Ind, Žid anebo jen člověk?

Bacht – dova, pu svetus ke dživesa. Bacht, ke dykchesa, so sy dživipen. Bacht, ke kamesa. Bacht, ke dufinesa. Bacht, ke Devel rakchel amen saren.

Šťěstí je to, že žiješ na světě. Šťěstí je, že vidíš kolem sebe, co je život. Šťěstí je to, že miluješ. Šťěstí je to, že myslíš. Šťěstí je to, že Bůh nás chrání všechny stejně. (Karl Rudevič, Lotyšsko 2005)

Mezi Romy existuje jedno velmi zajímavé téma. Je to téma jejich původu. Dominantní názor odborné veřejnosti týkající se toho, že Romové přišli do všech koutů světa z Indie, je čas od času přerušován alternativním názorem, že Romové jsou děti Izraele. Oba názory mají svoji romantiku, avšak normálnímu člověku by na tom nemělo až tak záležet. Takové na první pohled nevinné rozepře nemusí nakonec vždy dobře dopadnout. V nedalekých dějinách lidstva se stávalo, že příběh jednoho národa byl uměle rozdělen na dva, což za sebou zanechalo nenávist doprovázenou genocidou. Rozdělování společnosti je tedy velmi starý politický nástroj vytváření chaosu, a je velmi nebezpečný. Uchylují se k němu většinou profesionální manipulátoři za účelem získání moci.

Původ člověka, původ národa, to je samo o sobě zajímavé téma. Každý člověk má egoistickou touhu být někam zařazen, někam patřit. „Já

jsem z vysokého rodu!“, „Já jsem Žid!“, „Moje babička byla Italka!“ Nesmysl! Jsme jen to, co jsme, a víme jen to, že nic nevíme. Je pravda, že ne všichni lidé jsou si rovni. Opravář bot nikdy nebude skládat hudbu tak jako Django Reinhardt, ale ani Django Reinhardt by nikdy nedokázal tak virtuózně opravit boty jako pan Giuseppe z milánského předměstí. Z nějakého důvodu někteří Romové nechtějí být spojováni s Indií, “nechtějí se klanět krávám”. Místo toho chtějí být považováni za ztracený lid Izraele, boží lid. Jako by Indie nebyla místem, kde je velká koncentrace Boha!

Dnes už existují nejen Romové, kteří pochází z Indie, Íránu, Ruska, Izraele, Rumunska, ale i Romové, kteří pochází z Kanady a Anglie, protože se tam, leč nedávno, avšak zcela jistě, narodili. Jako nehistorik, neromista a Nerom nemůžu zde

tvrdit, odkud pochází Romové. Můžu se jen spolehnout na dostupné zdroje, jako je například Genografický projekt doktora Davida Comase, který se v průběhu mnoha let zabýval a stále zabývá genetickou analýzou DNA Romů. Všechny jeho výsledky pravidelně vychází nejen v odborných časopisech, ale jsou i veřejně dostupné v National Geographic.

Dnešní doba je plná napětí. Důležitá je sounáležitost a vzájemné uznání. Důležité je sebevědomí a pochopení svého úkolu, kterým je hezky žít. Často slyšíme, že Romové nemají lehký úděl. Kdo ho ale má lehký? Každý si nese břemeno svého původu, svých zdrojů, svých genů... Každý okamžik je totiž utvářen okamžiky předchozími, a pokud před chvílí jsme na sebe byli zlí, jsme na sebe zlí i teď, a budeme i za chvíli... Sabir Agalarov

Byl První máj, byl nácků čas

Dokončení ze str. 1

Někteří kritici iniciativy Brno blokuje argumentují svoje nespokojené stanovisko tím, že na rozdíl od nácků, shromáždění jejich odpůrců nebylo řádně oznámeno. Na druhou stranu je potřeba uznat, že extremistické populistické výroky členů strany DSSS a jejich zahraničních hostů nelze nechat nekriticky šířit v den svátku lásky, práce (která člověka živí a baví) a jara.

Hybridní a věrolomná taktika

členů a sympatizantů dělnické strany a jí podobných skupin spočívá v tom, že svoje extrémní myšlení zakotvují na politickém spektru země populistickými proklamacemi o výstupu z Evropských struktur a škodlivosti multikulturalismu. Ve skutečnosti jejich hlavním motorem je donebevolající nenávisť vůči lidem majícím jiné myšlení, jinou etnickou příslušnost, jinou sexuální preferenci než misionářskou

klasiku, striktně mezi bílými. Jejich kritika kapitalistického uspořádání ČR a demokratického zřízení působí jako ohavný kříženec bolševické a nacistické teorie.

V Brně bylo zaregistrováno několik potyček mezi neonacisty, blokujícími a policií, z nichž vzešlo celkem 11 zadržených. Přestože celkově lze říct, že policie svůj úkol vzala zodpovědně, redaktor Romano hangos se stal svědkem zcela

nepřiměřené „pacifikace“ ženy středních let dvěma agresivními policisty. Poté, co ženu povalili na zem a přimáčkli hlavu k asfaltu, ji nešetrně zvedli, zkroutili ruce a násilně nalepili na zeď kostela, kde přikázali dát nohy od sebe. V mnoha dalších případech je třeba uznat, že policie se chovala dost profesionálně.

Podle iniciativy Brno blokuje obklíčila policie odpůrce neonacistů

u hotelu Grand. Kolem půl páté, potom, co neonacisté předčasně ukončili svou akci, je začala propouštět. „Pochod neonacistů skončil kolem páté hodiny, desítky zahanbených příslušníků extremistických stran Evropy se po průvodu pomalu rozešly, aniž by došli na Zelný trh, jak původně oznámili,“ komentovala situaci iniciativa Brno blokuje na své facebookové stránce.

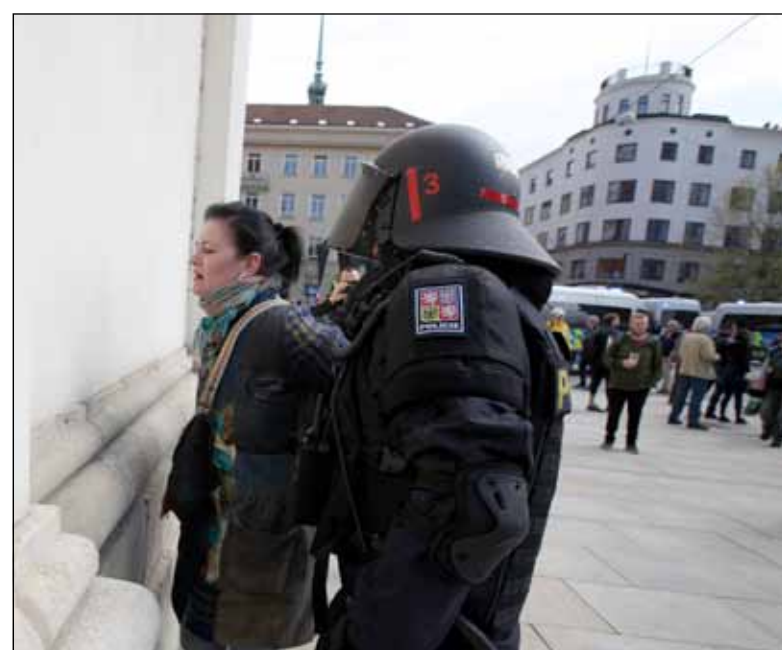
text a foto: Sabir Agalarov

Stovky lidí se sešly 1. května v Brně, aby prostřednictvím veselých happeningů a slovních hříček vyštvaly ducha nacismu z brněnských ulic. Není nic absurdnějšího než tolerovat netoleranci, řekli si slušní občané Brna.

Na základě zkušeností z minulých let, početná skupina romských mužů brání vstup do oblasti, ve které žijí Romové, na rohu ulice Cejl. Jsou zde přítomni i policisté.

Přestože policie se ve většině konfliktních situací chovala profesionálně, násilný zásah na ženu ze strany dvou ochránců pořádku před očima novinářů byl neadekvátně hrubý.

Odvážný fotograf, který se už vloni stal objektem násilí ze strany policistů, se ani letos nebál fotit dění takřka zblízka.

Slušní lidé se najdou v každé skupině a hulvátí také. Na obou stranách se našly oba lidské druhy. Je dobré vyjádřit svůj názor, ale dokud to jde, tak bez fyzického násilí.

Sar pes dochudl'as o koro ki e lavuta

Adaďives šaj pes dochudel andre politika makarsavo goro. Sar peske thovla andre peskro politicko programos le Romen, ta imar šaj rachinel, hoj hin les kheldo avri. Ajso gorikano kandidatos aleha sikhavel, sar džal proci o Roma, u sar terďol vaš o gore the vaš e Čechiko. O gore leske paťan. U sar o Roma kamen, hoj lenge kajso kandidatos te šigitinel a jov lenge bičhavel e mulaňi sanitka (pohrebakos), ta imar šaj džanel, hoj isto ave-la poslancos, senatoris, abo the prezidentos. Me oda dikhav avka: Hja-ba hin o dživipen pharo, the avka pes o koro dochudel ki e lavuta. Andre kada baro politicko chaosis hin o diliňipen bareder sar o godaveripen. La čechikona grackaha pes del te viľinel, the pašal o derekos. No, aľe oda nane mek savoro. Jekh vseťinsko politicko akteris imar pes mukhľas the andre medicina, le Romen kamel te sasťarel avri la buťaha. Me phe-nav, hoj dojekh manuš šaj diliňalol avri, aľe te o senatoris chanel studňia pro pados the paťal oleske, hoj odoj taľinela pro paňi, ta mange oda pe-rel avka, hoj kamel, hoj les o Čechi te zvolinen vaš o jekh tado rezankos. Dikhav oda avka, hoj kajsi idea hin dur khatar e politicko the demokraticko realita. Le gorende džal ča pal o love, pal o cipale, money, mani... No, dikhaha, so amenge anena o voľbi pro ješeňis. Mek oda hin avka, hoj he le capostar pes šaj ačhel zahradňikos, aľe až akor, sar phirela paňeske le khoreha avka dluho, kim našunela andal o veš, sar pre leste vareko vičinel. Phendom diliňipen, so? Mange oda aľe avka savoro pripadňinel. No, aľe o medijska nane diľiňipen, o medijska hin perdal o Roma bari bibachtaľi zor. Jon peskra kulturaha prezentinen pal amende o čačipen avka, sar te bi pre amende imar richtinenas atentatos. Irinen pal amende, pal o Roma, ča o bibacht. Irinen, hoj sam vaš savoro došale, vaš oda e spoločnosť pre amende imar našťi dikhel. Nasam anglal o gore nič, nane amen ňisavi paťiv, našťi amen avri ačhen. Nane oda diliňipen, so phenav, hin oda fakta, čačipen. Te pisinen andro novinki „O Roma hinke džanas pro gadže“ abo „Roma hinke marde le gadžen“, ta oda musaj te uštavel upre the le mules. O čačipen hin aľe ajso, hoj te vareso kerel jekh Rom, ta o medijska pisinen, hoj oda kerde savore Roma. Nane oda čačipen a o Roma imar džanen: Ko chanel jama avreske, ta ole musaj te avel but love. No, aľe kada mek nane savoro. Te e Naninka džal andre jarmin vaš o jarminkre prajta, the tavel lendar le Romenge guľašis, ta ča až paľis o Roma dikhen, so o gore lenca keren. No, a sar pes tavel kajso guľašis? Hin oda loko, aľe imar tradično čechiko receptos. O kucharis musaj te chudel e pril'ežitosťa bajkalesendar, he te poškozdzinel le Romenge peskre šigitišagoha a te chudel vaš oda stolkos andro parlamentos, abo metaľis. No, a so o Roma? Jon imar džanen, hoj pre lende zaroden bare love o manuša the o štatos. Aľe tiž džanen, hoj len nane narokos pre ňisoste. Me phenav, hoj o Roma bi kamenas vaš kaja bari krivda te avel vyznameňimen, dojekh Rom bi kamelas te chudel baro metaľis.

Gejza Horváth

Tajemné perly

Jednou kdysi dávno žil v jedné chudé chatrči v lese starý Rom. Pěstoval tajemné perly, které měly kouzelné schopnosti a uzdravující účinky. Tento dar a povolání zdědil po své babičce a dědečkovi, kteří věřili perlám a patřili k nejlepším romským muzikantům. Děda hrával na housle – když začaly hrát, perly na poli rostly. Babička zase tancovala bosa na poli. Protancovala s nimi celou noc. Vypadala jak nějaká polní baletka. Tak kouzelné perly rostly na poli.

Starý Rom, který poklady své rodiny zdědil, uchovával tradici také svým hraním na housle, hrál a hrál, až vypěstoval svou hrou na housle tisíce a tisíce překrásných perel, které si schovával do starodávných džbánů.

Říkalo se, že egyptská královna Kleopatra tyto perly, které byly rozpustné, vypila a omládlá. Šperky z perel potom nosila na svém krásném, dokonalém těle. Měly ji chránit před zlými událostmi, posilovat její srdce a očišťovat ji od zlých energií.

Rom za svého života rozdával tyto uzdravující perly všem, které potkal. Neprodával je, ani za ně nechtěl žádné dukáty. Jejich magická moc však účinkovala jen těm, kteří perlám věřili. Romové tyto perly doma měli, ale málo jich v ně věřilo, protože si mysleli, že je to hloupost a starému tulákovi nevěřili. Věřili zlatu, které je mělo ochraňovat, proto také zlato kradli a zdobili se jím. Gádžové ve městě o tom také slyšeli, ale nijak nedávali nájevo zájem. „My bohatí a mocní už jsme, nic nepotřebujeme,“ říkali o sobě. „My šperky jen nosíme, ale nevidíme v nich smysl. Nejsou nijak užitečné.“

Starý Rom už měl hodně let a proto hledal někoho, kdo by byl hoden se všeho vzdát a věnovat se perlám. Rozhodl se pro tři zkoušky – ten, kdo je splní, stane se mistrem a všechno tajemství po něm zdědí. Vybral tři krásné, lesklé perly, každá z nich měla vzácné schopnosti. Ta první schopnost patřila hudebnímu talentu, druhá perla v sobě skrývala tanec a poslední lásku. Zájemců tolik nebylo, protože nebyl tak velký zájem o perly a jejich sílu. Lidé z města chtěli jiné věci, toužili po penězích, autech. Město často myšlení lidí deformuje a udělá z nich otroky, zahltí je zbytečnostími a starostmi, které změní jejich pravou podstatu.

Kantu byla vyvolená, ta pravá, které mělo patřit dílo a tajemství perel.

Kantu byla mladá, krásná, cílevědomá dívka se spoustou zájmů. Žila ve městě společně se svou matkou a otcem. Vzhledově připomínala nějakou indiánskou bohyni, ale byla to Romka. Od mala ji přitahovaly barvy, příroda a slunce. Přála si být jimi a splynout s nimi v jedno. Ale vůbec netušila, jak a kam by se měla vydat, aby našla to, co hledá.

Jednou večer se Kantu zdál sen, zjevil se jí starý muž, který pravil: „Odhalím ti tajemství, jak vidět barvy v přírodě a nejen to, po čem tvoje srdce prahne, ale i mnohem větší tajemství, tajemství perel a opravdové lásky. Jen pojď, vydej se za svým snem.“ Dívka se na něj, nemohla od něj odtrhnout své oči.

Kantu sen přitáhl natolik, že se druhý den vydala jej hledat. Byla

odvážná a strach neměla. V hloubi své duše chtěla spatřit toho člověka, protože tušila, že jí má něco předat. Ale nevěděla co... Cesta učení však byla pro Kantu dlouhá. Čas ani nikdo jiný jí nebránil, aby se vydala po cestě velkého dobrodružství. Do školy nechodila, protože měla prázdniny. Rodičům doma řekla, že jde s kamarádkou na výlet. Sbalila si potřebné věci a vydala se do neznámého lesa.

Když došla na místo, kde starý Rom přebýval, byla překvapená, jak útulně měl svoje skromné bydlení v chatrči zařízené. Na zdech visely obrazy perel různých barev, vonělo to tu jako v nějakém ovocném sadu. Líbilo se jí to, ale věděla, že ho musí vidět, aby jí řekl tajemství o učení perel. Venku za chatrči slyšela hrát housle, rozběhla se tam a spatřila starce. Ani se neotočil, aby jí spatřil a ihned pravil, jak moc je krásná, že jí příroda dala tolik krásy na těle. Chtěl však vědět, zda má i krásnou duši a mysl. Kantu mlčela. Zapálil oheň, do kterého svýma holýma rukama rozdrtil červenou perlu Tance, Kantu stála a jen se dívala a přešlapovala ze strany na stranu. „Co to znamená?“ zeptala se ho. „To je magie, to je učení, to je síla,“ řekl hrubým hlasem. Rozkázal jí, aby se vyzula a vkročila bosýma nohama na pole. Pole vypadalo na první pohled obyčejně, když jste se na něj však zadívali ještě jednou, bylo vidět, jak je barevné, jak se v něm třpytí různobarevné perly.

„Tancuj!“ řekl jí a přitom hrál na svoje mocné housle. Kantu byla odvážná a vlnila svým krásným ladným tělem. Z hlíny na poli se málem kouřilo, jak perly začaly vyrůst na povrch. Kantu cítila intenzivní teplo, které ohřívalo její bosé nohy. Stařec se smál a srdce měl šťastné, že našel správného učně. Pravou perlu pro tanec.

Probudila se a zjistila, že je skoro nahá, na jejím těle ležely samé perly, které jí měly dát očistu těla a duše. Vnímala je a cítila jejich sílu, spatřila také jejich barevnou svatozář. Potom usnula.

Dvě zkoušky zvládla. První znamenala, že věřila a nebála se. V druhé zkoušce uspěla, protože také věřila. Čekala ji poslední, ta byla nejtěžší.

V noci Kantu nemohla usnout. Po probuzení a snídani se vydala se starcem na ranní procházku, kde jí sdělil, že konec závisí jen na ní. To, pro co se rozhodne, bude odpověď, zda perly budou mít nástupce, nebo všechno skončí a nikdo víc nikdy

tajemství perel nepozná. Měla na to celou noc, aby se rozhodla. Stařec jí daroval perlu. Perlu, která nesla jméno Talent. „Musíš najít muže, který bude ovládat hru na housle. Musí mít oči velké jako tato perla, pleť čistou jako perla, a co je nejdůležitější, musí umět zahrát zvuk perly, který sama perla vydává.“

V jejích očích zahlédl smutek a trochu i strach. Kantu se mistrovi uklonila, poděkovala a rychle utíkala s perlou do města. Obešla veškeré místní hudebníky, ale nenašla toho svého. Jejich hra na housle nebyla tak výjimečná jako ta perla. Měla nápadníky, kteří by ji chtěli, ale neměla zájem, zajímala se jen o toho, kdo byl mistrem ve hře na housle. V tu chvíli si vzpomněla na slova mistra, starého Roma, který ji učil o hledání pravé podstaty. Hledej uvnitř, tam to najdeš. Jakmile se ponořila do sebe, zjistila, že myslí na jednoho muže. Netušila však, že on je právě tím vyvoleným, tím mistrem. Věděla o něm jen, že se jí líbí.

V noci jí její kamarádka Manu pověděla, že se ve městě koná velká slavnost. A zeptala se jí, zda se s ní půjde na slavnost podívat. Pro Kantu to byla šance a výzva. Oblékla se a perlu si vzala s sebou. Na slavnosti se sešlo plno lidí, všude hrála hudba. Slavnost se odehrávala venku, lidé seděli na zemi, bavili se, jini zase tančili, objímali se, usmívali. Kantu se šla projít, chtěla už slyšet hrát někoho na housle a přála si, aby to byl ten, na kterého myslela. Perla ji na krku začala hrát, věděla, že je blízko. Spatřila ho a poděkovala v duchu mistrovi. Krása jeho obličeje byla tak čistá jako její perla, teplo, které cítila na krku, cítila i uvnitř svého srdce, a když ho objala, srdce se jí rozbušilo. Spojovala je láska. Mladý talentovaný houslista se na Kantu podíval a ihned si ji zamiloval. Věřil totiž v lásku na první pohled.

Společně ruku v ruce se vydali do lesa za starým Romem. Mistr Kantu velice poděkoval, že se rozhodla převzít jeho práci, kterou si s velkou úctou zaslouží. Proto spolu uzavřeli tajemství dohody perel. Oběma jim požehnal a věnoval s láskou obrovskou perlu Lásky, která je měla ochraňovat, kamkoliv se vydají.

Opravdová víra a láska existuje pouze tehdy, když se člověk zbaví napětí a začne věřit svým snům. Kantu a její láska dokázala splynout v jedno umění. Perly zářily ještě víc a přinášely lidem v okolí jen radost a štěstí. Protože díky Kantu lidé uvěřili.

Veronika Kačová

ROMSKÝ VZDĚLÁVACÍ FOND STIPENDIJNÍ PROGRAM

ROMSKÝ PAMĚTNÍ UNIVERZITNÍ STIPENDIJNÍ PROGRAM (RMUSP)

Stipendijní program Romského vzdělávacího fondu vyhláší další cyklus akademických stipendií na školní rok **2017-2018**.

Podání online žádosti

Uzávěrka: **11. května 2017**;

MÍSTO NA UNIVERSITĚ NA VÁS ČEKÁ!

Lidé, kteří mají zájem žádat o podporu stipendijního programu RMUSP na školní rok 2017-2018, si musí řádně přečíst Pokyny žádosti o stipendium. Přístup do Pokynů žádosti vstoupíte oskenováním QR kódu na Vašem mobilním telefonu:

Hlavním cílem Stipendijního programu Romského vzdělávacího fondu (SP REF) je přispět ke vzniku kritické skupiny Romů s dosaženým co vyšším vzděláním, hrdých na svůj romský původ, akademicky a společensky úspěšné se schopnostmi a znalostmi umožňujícími jim stát se profesionály ve svých oborech, zároveň však zůstat v kontaktu se svou romskou komunitou a podporovat jejich další pokrok a zapojení do širší společnosti.

Více informací také na:
yveta.kenety@romaeducationfund.org

www.romea.cz

**Informační portál o všem,
co se děje ve světě Romů**

O Romech se spekuluje, že jsou Boží vyvolený lid

O Romech se říká a spekuluje, že jsou Boží vyvolený lid. Jedna z legend vypráví, že když chtěli ukřižovat Ježíše Krista, zavolali vojáci romské kováře, aby vyrobili čtyři železné hřebíky, kterými měl být Kristus ukřižován. Jakmile kováři zjistili, že jimi bude ukřižován Ježíš Kristus, tak jeden schoval a vydali vojákům jen tři. Jeden kovář si myslel, že když jeden hřebík ukradne, bude Kristus méně trpět. Železný hřebík schoval tak, že ho nikdo nenašel.

Tak byl Ježíš Kristus těmi třemi hřebíky ukřižován. Dvěma mu přibili na dřevo ruce, třetím přibili Kristovy zkřížené nohy. Romové plakali za svůj hřích proti Kristu. On jim však na kříži řekl: „Nechtěli jste mi udělat zle, neboť srdce máte dobré. Když mi zkřížili nohy, trpěl jsem ještě víc. Ale taková je vůle mého božského otce. A vy, Cikáni a také vaše potomstvo, pokud budete na tomto světě žít, jen krádeží dokážete pro sebe zabezpečit obživu. Necht' je toto pro vás vždy ponaučením.“ Od té doby Cikáni nevěděli, jak se této zlé vlastnosti zbavit.

Těch legend je víc než několik. Snad v každé knižce se objeví nějaká zmínka připomínající kočovné Romy. Historie Romů je nekonečná, tak jako jejich hudba. Znají však Romové svůj vlastní původ? Opravdu pocházíme z daleké východní Indie nebo jsme potomci Izraelitů? Co nás Romy spojuje s obyvateli Izraele?

Učení Tóry (Pět knih Mojžíšových) vypráví o příběhu izraelského národa. Když se však zeptáte Romů, zda tyto zákony a příběhy znají, tak vám s největší pravděpodobností odpoví, že ne... U Židů je smyslem jejich židovská komunita. Mezi symboly židovského národa patří Davidova hvězda, posvátné Mojžíšovy desky a sedmiramenný svícen. Jejich jazyk je hebrejšтина. Podle Židů je Židem ten, kdo vyznává jejich náboženství – judaismus anebo tzv. halachický Žid, který se narodil halachické matce, která sama byla halachickou Židovkou. Abychom byli Židy, musíme mít židovskou matku.

Podle dochovaných pramenů vznikl judaismus zhruba před čtyřmi tisíci lety. Základem židovské

víry je Tóra, neboli Pět knih Mojžíšových (Pentateuch), jež se pravidelně čtou v synagogách. Povinností každého Žida je Tóru dodržovat a učit se ji. Podle tradice se má Pentateuch probrat během jednoho roku, je tak rozdělen do padesáti čtyř oddílů – sider, které se předčítají o šabatech. Mezi liturgické texty judaismu patří Tanach, který křesťané později nazvali Starým zákonem, ovšem byl jimi výrazně upraven a pozměněn.

Dále je to pak Talmud, což je soubor klasických židovských zákonů a nauk, zachycuje především ústní zákon. Důležitou součástí Talmudu tvoří Halacha, jež obsahuje náboženský i právní systém celého judaismu. Velký význam v životě Židů mají rovněž specifické rituály a jejich přísné dodržování, také židovské svátky a významné postní dny. Tyto dny se dodržují jako připomínání významných historických událostí z dějin židovského národa.

Hlavním židovským svátkem slaveným pravidelně každý sedmý den týdne je šabat. Jeho hebrejské jméno znamená přerušení, zastavení a ustání. Mimo šabat se Židé modlí třikrát za den společně v synagoze. Synagoga je vždy orientována na východ, neboť tím směrem leží Jeruzalém. I během modlitby jsou věřící otočeni na východ.

V judaismu je přísně zakázáno jakkoliv zobrazovat Boha, proto Židé na rozdíl od křesťanů nemají v synagogách žádné obrazy Boha ani jiných postav Tóry. Každodenní modlitby se mohou pronášet i v soukromí. Součástí každého dne jsou tři denní modlitby: ranní (šacharit), odpolední (mincha) a večerní (ma'ariv).

Nezbytnými předměty pro náboženské účely a modlitby jsou modlitební řemínky – tefilin a talit – modlitební plášť, který při modlitbách nosí muži ve věku bar micva, na jehož čtyřech cípech jsou připnuty rituální třásně – cicit. Talit je připomínkou Božího učení a povzbuzuje svatost v soukromém i národním životě Židů. Nedílnou součástí je i kipa, pokrývka hlavy. Podle Talmudu je židovský muž povinen nosit kipu při modlitbě a studiu Tóry.

Také židovské domácnosti se v mnohém od ostatních liší. Především se s židovskou kuchyní pojí nespočet pravidel, tradic a rituálů. Přísné předpisy spojené s rituální čistotou určuje kašrut, souhrn zásad povolených a nepovolených jídel. Židé jsou povinni oddělovat masité a mléčné výrobky při vaření i při požívání pokrmů.

První rituály v životě židovského dítěte jsou spojeny již s jeho příchodem na svět. Židovští chlapci dostávají své jméno během obřadu brit mila osmý den po narození. Brit mila je hebrejský výraz pro obřízku a doslova se překládá jako smlouva obřezání. Obřízku provádí mohel, což je vyskolený obřezavač. Obřízka je nutná i v případě konverze dospělých mužů k judaismu a tvoří součást jejich přijímacího rituálu. Chlapec je za dospělého považován dle židovských zákonů ve třinácti letech a stává se bar micva neboli „synem příkazu“. Dívka je považována za dospělou již ve dvanácti letech a stává se bat micva – „dcerou povinnosti“. Dověršením tohoto věku se jedinec stává plně odpovědným za své náboženské chování a je povinen plnit všechny příkazy předepsané Tórou.

V judaismu na rozdíl od křesťanství den začíná již večerem. Proto každý den i všechny židovské svátky začínají večerem a příchodem následující noci, při východu hvězd končí i den. Židovský kalendář – luach je založený na lunárním cyklu. Délka měsíce se odhaduje zhruba na dobu oběhu Měsíce kolem Země.

Svoji identitu člověk může hledat celý život, někdo se jí brání a jiní ji přijmou se vším, tak jak to je. Ztotožnit se s identitou znamená přijmout sám sebe. Já svůj romský původ mám od narození a jsem hrdá Romka.

V dětství jsem s tím samozřejmě bojovala jako každý z nás, ale v dospívání jsem si uvědomila, že romství je moje síla a patří ke mně a mé práci. Náš národ přežil různá utrpení a násilí, které na něj kladlo okolí a společnost. Jsme silní, jsme stále tu! Nedovolte, abychom mezi sebou válčili, solidární způsob žití nás všechny podporuje. Buďme solidární jeden k druhému.

Veronika Kačová

Jak slepý k houslím přišel

Politikem se dnes už může stát kdokoli. Stačí, když kandidát do voleb postaví svůj volební program na Romech. Tím už prokáže svůj vlastenecký postoj a získá si důvěru mnoha voličů. A když takový pan Otesánek Romům při volání o pomoc pošle pohřebák, tak se už zaručeně stává poslancem, senátorem, a přinejhorším i prezidentem. Život je krutý, ale i tak slepý k houslím přišel. Hurááá, to je habaďura, s motykou české výroby se dá střílet i od pasu. Tím to ale nekončí. Významný vsetínský politický aktér se už zabývá i medicínou, rozhodl se léčit Romy prací. Být mimo mísu, to se může stát komukoli, třeba i senátorovi. Ale když senátor kope studnu na půdě a věří, že tam najde vodu, tak mi to připadá, že chce ve volbách utáhnout Čechy na vařené nudli. V tom případě je taková idea odtržena od politicko-demokratické reality a jde jen o peníze, prachy, love, peníze, peníze. Uvidíme, co nám přinesou nadcházející volby. Ale i kozel může být zahradníkem, když bude chodit se džbánem pro vodu tak dlouho, až se začne z hory ozývat. Blbost, co? No, ale média blbost nejsou, média jsou pro Romy nebezpečná síla. Ta zase svojí kulturou prezentují o nás pravdu tak, jako by plánovaly na nás atentát. Popisují nás jako viníky a my jejich vinou podléháme celospolečenské nenávisti. Není to sen, fakta mluví za vše. Třeba titulek „Romové zase útočili“ musí naštvat i mrtvého. Romové už vědí, že ten, kdo druhému jámu kope, tomu se zelení. No, jako by toho nebylo ještě dost, tak Nanyňka si zajde do zelí natrhat lupení, a Romům z nich uvaří opravdu, ale opravdu hustý guláš. A jak ten guláš uvařila? Je to jednoduchý a v ČR už tradiční recept. Kuchař musí chytit příležitost za pačesy, uškodit Romům svou pomocí a získat za to křeslo v parlamentu, nebo třeba i vyznamenání. No, a co Romové? Oni už pochopili, že dnes jsou pro ČR velice výnosným zdrojem příjmů. Ale také už vědí, že nemají nárok na nic. Měli by však být vyznamenáni a odškodněni za pronásledování i oni.

Gejza Horváth

Děti z Erka uklízely v Jihlavě v rámci akce Čistá Vysočina

Akce Čistá Vysočina probíhala i v jihlavském Erku – nízkoprahovém zařízení pro děti a mládež při Oblastní charitě Jihlava.

„Této akce se každoročně účastníme a letos tomu nebylo jinak. Odpadky jsme sbírali na Jakubském náměstí, v ulici Joštova a na plácku u hradby,“ uvedla Zuzana Krčálová, sociální pracovnice z Erka. „Těmito lokalitami denně prochází veliké množství lidí, včetně uživatelů našeho zařízení. Děti tak mohly uklidit místa, kde si pravidelně hrají,“ řekla dále Krčálová.

Sociální služba je určena pro děti a mládež, především z romské etnické menšiny, které jsou ohroženy společensky nežádoucími jevy. Její sídlo je právě v Joštově ulici.

„Celá akce se u nás vždy setkává s velkým ohlasem, hlavně u menších dětí. Sbíráni odpadků je baví, často spolu soupeří, kdo toho nasbírá více. Děti se při ní zlepšují v třídění odpadků a také si více uvědomí, jak je důležité udržovat své okolí čisté. Letos se akce zúčastnilo celkem 19 uživatelů služby,“ zhodnotila celou akci Krčálová.

Zuzana Krčálová

BRNĚNSKÁ MUZEJNÍ NOC

20. 5.

Program viz: web muzea a www.brnenskamuzejninoc.cz (koncert Gitany před muzeem, jam session u ohně na dvoře muzea, čtení z knihy Matéo Maximoffa Sudba ursitorů a další). Vstup zdarma.

23. 5. v 17.00

Autorské čtení a autogramiáda spisovatelky Kateřiny Dubské. Čtení ze sbírky povídek Malé zázraky se uskuteční ve spolupráci s nakladatelstvím Jota. Akce se koná v rámci festivalu Meeting Brno. Vstup zdarma.

GHETTOFEST

10. 6.

Komentované prohlídky stálé expozice i přechodné výstavy. Výtvarná dílna pro děti i rodiče. Akce se koná v rámci pouličního multižánrového festivalu Ghettofest: ghettofest.cz.

15. 6. v 18.30

Filmový večer s projekcí filmu Tulakóna (1986, Jana Ševčíková) a následná beseda. Film natočený na 16 mm kameru vznikl na motivy pohádky romské spisovatelky Tery Fabiánové. Café Bar Scala, Moravské nám. 3.

Všechny programy se konají v Muzeu romské kultury, není-li uvedeno jinak. Změna programu vyhrazena.

VOLNÉ VSTUPY DO VÝSTAV

4. 4. v rámci Týdne romské hrdosti

20. 5. při příležitosti Mezinárodního dne muzeí v rámci Brněnské muzejní noci.

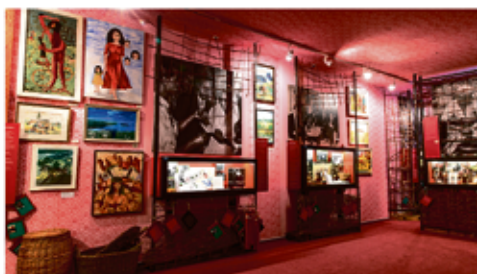
MUZEUM
ROMSKÉ
KULTURY

Muzeum romské kultury, s. p. o.
Bratislavská 67, 602 00 Brno
tel.: 545 571 798, mobil: 775 972 782
e-mail: propagace@rommuz.cz
www.rommuz.cz
www.facebook.com/muzeum.romske.kultery

MUZEUM
ROMSKÉ
KULTURYduben
až červen
2017

STÁLÁ EXPOZICE „PŘÍBĚH ROMŮ“

Dějiny Romů od Indie po současnost. Po domluvě komentované prohlídky v ceně vstupného.

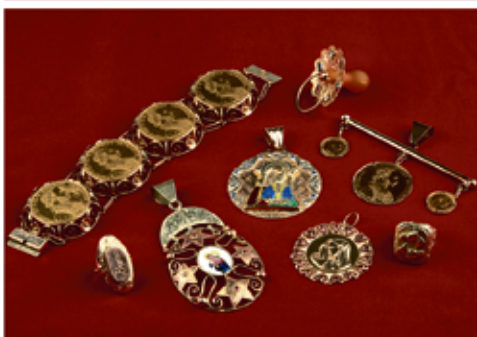
PŘECHODNÉ VÝSTAVY

POKLAD ROMŮ AMARE SOMNAKA

TAJEMSTVÍ ROMSKÉHO ŠPERKU

do 30. 4. 2017

Historické zlaté a stříbrné šperky i současná tvorba úspěšných romských designérek poprvé k vidění na jednom místě.

Adresa redakce Romano hangos
a Společenství Romů na Moravě

Bratislavská 65a, Brno 602 00
tel.: 545 246 673 www.srnm.cz
číslo účtu: 230 0066 1977/2010

Nová romská
kuchařka

Když navštívujete cizí kraje a poznáváte odlišnou kulturu, zůstaňte ve vás jistě dojem nejen z toho, co jste zažili, viděli nebo slyšeli, ale také z toho, co jste ochutnali. K poznávání svého okolí a zachycování nových dojmů zkrátka intenzivně využíváme všechny smysly. A gastronomie je rozhodně nedílnou součástí svébytnosti každého národa. Platí to i o Romech.

Jak vypadá tradiční romská kuchyně

Tradiční romská kuchyně je založená na poměrně úzkém okruhu výročních surovin. Nicméně je poctivá a velmi chutná. Hodně se v ní opakují zcela běžné potraviny jako brambory, paprika, zelí nebo mouka. To současně znamená velkou výzvu pro ty, kteří se nebojí vzít vařečku do ruky. Stále zůstává poměrně málo míst, kde lze originální romská jídla ochutnat. Uvařit si je tak můžete s klidem zkrátka sami. Jsou na postup i čas poměrně nenáročná, takže spoustu receptů navíc zvládnou i ti, kteří si se sporákem zase tak důvěrně prozatím netykají.

Nasyťte nejen žaludek, ale i mysl

A pomoci vám v tom může i nová kuchařka, která se právě rodí. Chce s tradičními i méně známými recepty oslovit nejen příznivce gastronomie, ale všechny, které zajímá romská kultura, historie a rádi by trochu hlouběji pronikli do autentické atmosféry tohoto etnika.

Jejími spolutvůrci se stanou právě ti, jejichž kořeny se snaží znepovídat. Byla by totiž škoda dát v této publikaci prostor pouze jedinému autorovi. Kuchařku tak vytvoří nejen recepty, ale i příběhy sesbírané křížem krážem celou Českou i Slovenskou republikou. Text pak doplní řada fotografií. Ty, které se do knihy nevejdou, najdou spolu s dalšími zajímavými příběhy, na něž už na papíře nezbyl prostor, svoje místo na webu, aby o ně čtenáři nezůstali ochuzeni.

Kuchařka tak napomůže rozšířit povědomí nejenom o romské kuchyni, ale také o bohatém dědictví tohoto mnohdy neprávem přehlíženého národa. Které si rozhodně zaslouží zachovat, byť pod vlivem majoritní společnosti dochází ke stále výraznějšímu stírání původních zvyklostí.

Pomoci projektu, aby mohl vzniknout, můžete i vy, a to tím, že si vyberete jednu z odměn, například právě novou romskou kuchařku na tomto odkaze.

DOPROVODNÝ PROGRAM K VÝSTAVĚ „POKLAD ROMŮ“

6. 4. v 17.00

Módní přehlídka oděvní značky Gypsy MaMa a šperkařky Nicole Taubinger, akce se koná při příležitosti Týdne romské hrdosti. Nádvoří Místodržitelského paláce, Moravské nám. 1a, Brno. Vstup zdarma.

9. 4. v 15.00

Tvořivé dílny pro děti i dospělé inspirované výstavou, výroba šperků z tradičních i netradičních materiálů. Rezervace nutná, počet míst je omezen: propagace@rommuz.cz, 545 972 782. Akce se koná při příležitosti Týdne romské hrdosti. Vstup zdarma.

30. 4. v 15.00

Workshop se šperkařkou Monikou Vontszemovou, dílna je určena dětem od 10 let a dospělým. Rezervace nutná, počet míst je omezen: propagace@rommuz.cz, 775 972 782. Vstup zdarma.

NIHAD NINO PUŠIJA / PARNO GRAS

12. 5.–24. 9. 2017

SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ: 11. 5. 2017 v 17.00

Výstava fotografií Nihada Nina Pušiji, fotografa bosenského původu žijícího v Berlíně, autor dlouhodobě dokumentuje život Romů z republik bývalé Jugoslávie včetně příběhů romských imigrantů v Německu. V rámci doprovodného programu proběhnou dvě komentované prohlídky.

DALŠÍ VEŘEJNÉ AKCE

TÝDEN ROMSKÉ HRDOSTI

3.–9. 4.

OSLAVY MEZINÁRODNÍHO DNE ROMŮ V BRNĚ

7. 4. v 14.30–18.00

Hlavní program na Moravském náměstí (taneční i hudební vystoupení, stánek MRK, aktivity pro děti, občerstvení)

1. 4.–2. 5.

Příběh Romů – dějiny Romů na 35 výstavních panelech foyer Sálu Břetislava Bakaly, Žerotínovo nám. 6, Brno. Vstup zdarma.

5. 4. v 9.00–15.00

Kolokvium k tématu tzv. cikánského tábora v Letech u Písku. Historikové se budou zamýšlet nad nacistickou genocidou Romů a její připomínkou. Vstup zdarma.

5. 4. v 16.00

Veřejná debata: Genocida Romů v období druhé světové války a její připomínání. Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, budova B2, místnost 23, Gorkého 14, Brno. Vstup zdarma.

24. 4. v 14.00–17.00

Jom ha-soa. Veřejné čtení jmen obětí holocaustu a infostánek MRK na prostranství před Místodržitelským palácem, Moravské náměstí 1a, Brno.

13. 5.

Pietní akt v Letech u Písku (vzpomínka na oběti protektorátního koncentračního tábora pro Romy). Odjezd autobusu v ranních hodinách od muzea, program viz: web muzea. Rezervace nutná: sekretariat@rommuz.cz, 545 581 206.

Vydávání Romano hangos
podporuje Ministerstvo kultury ČR

Romano hangos / Romský hlas. Vychází s podporou Ministerstva kultury České republiky. Vydává Společenství Romů na Moravě. Registrováno Ministerstvem kultury ČR pod č. E 8154.

Redakce: Sabir Agalarov (šéfredaktor) romanohangos@gmail.com; Alica Heráková, Jan Horváth-Döme, Karel Holomek. Sazba: Radim Šašinka. Elektronická verze: www.srnm.cz. Redakční rada: Roman Čonka, Prešov;

Alica Heráková, Brno; Drahomír Radek Horváth, Děčín; Ivona Parčiová, Brno; Barbora Antonová, Brno; Margita Racová, Brno. Adresa redakce: Bratislavská 65a, 602 00 Brno, tel.: 545 246 673, e-mail: rhangos@volny.cz.

IČO vydavatele: 44015178. Bankovní spojení: Fio banka, číslo účtu: 2300661977/2010. Tiskne: Samab press group, a.s., Cyrilská, Brno. Rozšiřuje: Kongrestakt Brno.